1857. N°. 115.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 25 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 September.

Bij Kon. besluit is aan den Heer P. E. M. van Bommel, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid der commissie van administratie over de gevangenissen alhier, en zulks onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten; en is voorts tot lid van dat collegie benoemd de Heer P. L. C. Driessen, fabriekant alhier.

— Het berigt dat de Heer A. Esquiros, medearbeider aan de *Revue des deux Mondes*, door de Leydsche Academie, Afdeeling Letteren, tot buitenlandsch lid is benoemd, door sommigen onzer dagbladen uit de *Indép. Belge* overgenomen, moet in dien zin worden verstaan, dat genoemde Heer in 1856 door de Maatschappij der Nederl. Letterkunde alhier, onder de buitenlandsche leden is opgenomen.

— De Staatsraad Commissaris des Konings in Zuidholland heeft bepaald, dat de inspectie van de verlofgangers der nationale militie, voor dit militie-kanton, alhier zal worden gehouden op den 10den October aanst.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat Z. K. H. de Prins van Oranje aldaar de merkwaardigheden in oogenschouw heeft genomen en voornemens is spoedig naar Valencia en Barcelona te vertrekken. De Fransche Gezant zal ter zijner eer een feestmaal geven, waarop al de hooge autoriteiten zijn genoodigd.

— Van de *Mededeelingen* van Dr. A. Petermann, uitgegeven door de Geographische Inrigting van J. Perthes te Gotha, is thans de 7de aflevering verschenen. Dit nommer wordt geopend met een berigt over Adolf Schlagintweit's Reis in het Noordwestelijk deel van Indië, volgens een schrijven van den reiziger van 25 April 1857, waaruit blijkt dat vooral de geologische onderzoekingen van dien reiziger veel voor de wetenschap beloven. Deze mededeeling wordt opgevolgd door een allerbelangrijkst stuk van den Heer J. Kuyper, bevattende eene statistiek van Nederland, dat ons veel genoegen deed in dit tijdschrift aan te treffen, als zijnde eene bijdrage om de in het buitenland tot hiertoe nog zoo onvolledige kennis van ons vaderland uit te breiden. De schrijver geeft daarin een duidelijk overzigt van het bestuur, de bevolking, de godsdienstige gezindheden, het onderwijs, den bodem, den landbouw en veeteelt, de nijverheid en den handel onzes lands, alles voorzien van de noodige statistieke opgaven. Het geheel wordt opgehelderd door eene kaart, die de aandacht overwaardig is. Zij is verdeeld in 16 vakken, waarvan ieder vak ons land uit een ander oogpunt voorstelt. Men kan daarop in een oogopslag een oordeel vellen, niet alleen over de meerdere of mindere volkrijkheid der onderscheidene provinciën, de verspreiding der godsdienstige gezindheden, den toestand van het onderwijs en de uitbreiding van handel en nijverheid, maar ook over de landbouw-voortbrengselen, daar, door verschillende kleuren, al de streken worden aangewezen waar tarwe, rogge, gerst, aardappelen enz. worden geteeld. Deze keurig uitgevoerde kaart legt een treffend getuigenis af dat de uitgevers moeite noch kosten ontzien om hun tijdschrift in belangrijkheid te doen winnen. De derde mededeeling, door Dr. Petermann opgesteld, handelt over de Amur-rivier, volgens de nieuwste Russische onderzoekingen en over hare belangrijkheid voor de uitbreiding van den Russischen handel. Het reisverhaal van Majoor Permikin, die in 1854 den loop van die rivier onderzocht, ligt daartoe ten grondslag. Vervolgens wordt er nog een overzigt geleverd van de groote Russisch-Scandinavische breedtegraad-meting, tusschen de Donau-monden en het noordelijkste punt van Europa, een arbeid die 40 jaren heeft geduurd, en waarvan de uitkomsten eerstdaags, van wege de Academie van Wetenschappen te Petersburg, zullen worden uitgegeven door den Heer F. G. W. Struve, Directeur van het Observatorium te Pulkowa; welk werk in drie 4° deelen in de Russische en Fransche talen wordt gedrukt. Deze laatste mededeelingen worden door kaarten opgehelderd. Voorts wordt deze aflevering besloten met eenige korte aanteekeningen betrekkelijk land- en volkenkunde, (waaronder we ook den dood vermeld vinden van Korporaal Macguire, Dr. Vogel's medgezel op zijne reize in Afrika,) en een aantal aankondigingen van nieuw uitgekomen aardrijkskundige werken en kaarten. Het bovenstaande doet, naar wij gelooven, genoegzaam zien dat deze aflevering in niets bij de vorigen achterstaat.

— Heden is te Amsterdam in het locaal Apollo en op het Drieveld, de tentoonstelling geopend van landbouw-voortbrengselen en werktuigen, van wege de Hollandsche Maatschappij van Landbouw. Deze tentoonstelling overtreft de vorigen in belangrijkheid. Niet alleen hebben een groot aantal onzer landgenooten tot opluistering daarvan medegewerkt, maar ook buitenlanders, vooral Engelsche fabriekanten, hebben een groot aantal werktuigen ingezonden. Op morgen zal de tentoonstelling van het vee op de Ossenmarkt nabij de Utrechtsche poort plaats hebben. Zoo als gewoonlijk, geeft ook deze tentoonstelling aanleiding tot onderscheidene feestelijkheden. Zoo had heden reeds de uitgeschrevene harddraverij om aanzienlijke prijzen in de Plantage plaats. Zaturdag namiddag zullen de leden der Maatschappij, na afloop der algemeene vergadering, zich aan eenen gemeenschappelijken maaltijd vereenigen, terwijl Maandag avond op het water nabij Apollo, een prachtig vuurwerk zal worden afgestoken.

— Te Sloterdijk is in den nacht van Maandag op Dingsdag, bij een der voornaamste ingezetenen een stoute diefstal gepleegd. Eene aanzienlijke som geld, alsmede goud, zilver en juweelen zijn ontvreemd. Men is de daders nog niet op het spoor.

— Naar men verneemt, laat Z. M. de Koning voor zijne kosten, ten behoeve van verschillende gemeenten in Gelderland, die geene geschikte wegen hebben, om naar de groote rijkswegen te kunnen komen, grind- en aardewegen aanleggen, ten einde aan de bewoners van die gemeenten eene geschikte en gemakkelijke gelegenheid te verschaffen, om hunne veldvruchten aan de markt te kunnen brengen.

— Bij de verkiezing van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het kiesdistrict Amersfoort, zijn uitgebragt 1517 geldige stemmen. Volstrekte meerderheid 859. Van dit getal stemmen zijn uitgebragt op: Jhr. Mr. H. A. M. van Asch van Wijck 601, Mr. A. W. Engelen 588, S. A. van Hoogstraten 202, Mr. W. J. C. van Hasselt 101, terwijl de overige stemmen waren verdeeld. Er zal dus eene overstemming moeten plaats hebben tusschen Jhr. Mr. van Asch van Wijck en Mr. Engelen.

— Te Amersfoort is tot Rector van het Gymnasium benoemd, de Heer Burger, thans Conrector te Doesburg. Op het 2-tal door HH. Curatoren aan den Gemeenteraad ingediend, was mede geplaatst de Heer Terpstra, Conrector te Gouda.

— Men is voortdurend druk bezig met het naar boven brengen van de lading van het nabij Terschelling gezonken Engelsche schip *Lutine*. Een groot aantal gouden en zilveren Mannstrakken is reeds geborgen, waaronder niet weinig Spaansche matten. Men is vol verwachting aanzienlijke schatten te zullen vinden.

— Uit Weiwert (prov. Groningen) wordt gemeld, dat zeker landgebruiker aldaar, op een stuk land, groot 4½ bunder, bezaaid met koolzaad, in 8 dagen tijds 6700 muizen in half met water gevulde aarden potten, geplaatst in ronde gaten, heeft gevangen.

— Het te water laten van het nieuw gebouwde fregat met stoomvermogen *Admiraal Evertsen* te Vlissingen, op Zaturdag ll., waarbij de Minister van Marine tegenwoordig was, is met geen gunstig gevolg bekroond geworden. Op een derde van de helling genaderd, bleef het vaartuig onwrikbaar vast zitten. De oorzaak hiervan moet, naar men verneemt, toegeschreven worden, aan het springen van een keg, die een stuk in de sleuf of slede wierp, waarin het schip glijdt, en waartegen vermoedelijk het koper is opgekruld, zoodat het den voortgang belet heeft.

Maandag is echter het schip, nadat het gelukt was de beletselen uit den weg te ruimen, onder toejuiching eener aanzienlijke volksmenigte vlug en statig te water geloopen. De Etat-Major van het Sardinische fregat *il Desgenuys*, dat juist ter reede lag, woonde die aflooping bij.

— Uit 's Hertogenbosch meldt men dat Z. M. de Koning eerstdaags derwaarts zal komen om de krijgsoefeningen in het geretrancheerde kamp Willem II bij te wonen. Z. M. zou zijn intrek nemen op het kasteel Sionsburgt te Vught, bij den Generaal Rigot de Begnins.

— Neerbeek, gemeente Beek, (Limburg) is Zondag ll. door eene noodlottige ramp getroffen. Er ontstond brand in eenen koestal, die in weerwil van de spoedig verleende hulp uit de omliggende gemeenten, zoo spoedig zich uitbreidde, dat 19 woningen werden vernield. 20 gezinnen hebben daardoor alles verloren.

— De *Utr. C.* deelt onder het opschrift »Nederlands nijverheid in Egypte," mede, dat de in het vorige jaar door de fabriek van de HH. P. van Vlissingen en Dudok van Heel, te Amsterdam, afgeleverde stoombooten, voor de dienst op den Nijl, de algemeene goedkeuring hebben weggedragen. Intusschen hadden Engelsche fabriekanten voor eene bijzondere onderneming mede eenige booten vervaardigd, die zij, ten koste der Nederlanders, als voortreffelijker wilden doen voorkomen. De Onderkoning, hieromtrent zekerheid willende hebben, stelde een wedstrijd voor, van Atfé tot Ettim, een afstand van 2 uur, tusschen eene Nederlandsche en eene Engelsche boot, ieder sleepende 4 ligters, en elke ligter geladen met 120 scheepston. De booten vertrokken op het zelfde tijdstip. De Pacha wachtte de booten af aan het einde der bepaalde lijn. Naauwelijks werd Z. M. een der bodems gewaar, of hij zond hem een koerier te gemoet, die, terugkomende, den Nederlander als overwinnaar boodschapte. Inderdaad, op een togt van 2

uur, liet hij zijn mededinger 25 minuten achter. Onmiddellijk zond Z. M. een zijner Officieren naar onzen Consul-Generaal, met verzoek op nieuw, in dezelfde fabriek, te doen vervaardigen twee sleepstoomvaartuigen ieder van 180 paardenkrachten.

— Omtrent het vergaan van het Nederl. schip *Koning Willem II*, aan de kust van Australië, is ons het volgende berigt toegezonden, dat door een ooggetuige is opgesteld:

Robe Town (Guichen Baai), 2 Julij. Op den 25sten der vorige maand kwam het Nederl. barkschip *Koning Willem II*, Kapitein Giezen, met Chinesche landverhuizers van Hongkong in deze haven aan; dit volk werd kort daarna ontscheept, doch het schip werd verhinderd de reis voort te zetten, door slecht weder, dat van lieverlede tot op den 29sten aanwies tot een geweldigen storm uit het zuidwesten. In weerwil dat de Kapt. alle mogelijke voorzorgen had genomen, bleef het schip naar lager wal drijven, doordien de ankers niet wilden houden, waarop hij op den middag van 30 Junij besloot het schip op strand te zetten. Alras stootte het, op ongeveer 3 mijlen ten oosten van Robe Town, en was door de vreeselijke branding weldra geheel onfredderd. Zoodra de nood der ongelukkigen van den wal was bespeurd, werden allerlei middelen, doch te vergeefs, door verschillende autoriteiten in het werk gesteld, om de schipbreukelingen van het wrak te halen. Kort na het stooten van het schip, werd eene boot van het wrak te water gelaten, waarin de Opperstuurman met de rest der bemanning zich begaf, behalve de Kapt., die door het breken van de vanglijn der boot op het wrak bleef. De boot had slechts een korte afstand afgelegd, toen zij door gebrek aan riemen kantelde, vol liep, en de levende lading in de golven wierp; van de 25 personen, die het schip verlieten, waren er slechts 9, waaronder de Opperstuurman, die meest bewusteloos den wal bereikten. Deze zijn allen met groot levensgevaar gered, waartoe de Heeren Evans, Flett en Mac Donald, het meest hebben bijgedragen.

Aller oogen waren nu op den Kapt. gerigt, die zich nog steeds aan een gedeelte van het achterschip vastgeklemd hield, dat zoo nabij wal was gedreven, dat ieder teeken van hem opgemerkt en zijn hulpgeschrei boven het geloei van den storm kan worden gehoord door een 100-tal menschen, welke zonder hem eenige hulp te kunnen toebrengen, aan strand stonden. De ongelukkige wees op de booten, welke op het strand lagen, doch allen waren door den storm onbruikbaar; in de daad indien zij ter zeebebouwing geschikt waren geweest, was het evenwel eene dwaasheid geweest, daarmede de branding te trotseren. De zon was ondergegaan, de nacht brak aan, en de verzamelde menigte ging met gebroken hart naar huis, hoewel verschillende premien voor de redding waren uitgeloofd. Later, terwijl men nog met plannen maken bezig was, ontving men het berigt, dat de Kapt. ten 10 ure behouden aan land was gekomen, en dat hij dadelijk naar Robe Town was vertrokken. Het bleek, dat de wind was veranderd en een vat aan land was gespoeld, waaraan de Kapt. eene lijn had bevestigd, met welke de menigte had getracht hem door de branding te halen en zulks was gelukt. Tot nog toe is geen der lijken der verdronken manschappen aangespoeld.

'sGRAVENHAGE, 24 September.

Bij Kon. besluit is benoemd tot bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Breda, de Heer W. J. Langeveld, thans in die betrekking te Alkmaar, en tot Ontvanger der registratie en domeinen te Bergen op Zoom, de Heer L. A. Alder, thans in die betrekking te Helmond.

— Z. M. de Koning heeft eergisteren in een afscheidsgehoor ontvangen den Heer de Belmont, afgetreden Minister-Resident van de Ver. Staten van Noord-Amerika bij ons Hof, alsmede in een bijzonder gehoor toegelaten den Heer Henri C. Murphy, die den genoemde vervangt en aan Z. M. zijne geloofsbrieven heeft overhandigd.

— De commissie van de Tweede Kamer, belast met het aanbieden aan den Koning van eene lijst van drie candidaten voor het Voorzitterschap dier Kamer, gedurende de tegenwoordige zitting, is gisteren namiddag ten 6 ure bij den Koning toegelaten, om zich van hare taak te kwijten.

— Z. M. heeft tot Voorzitter van de Tweede Kamer gedurende dit zittingjaar benoemd Jhr. Mr. J. K. Baron van Goltstein.

— Het bouwen van een huis enz. in het Lange Voorhout alhier, voor Baron van Brienen van de Groote Lindt, dat voorloopig voor *f* 144,300 was gegund, is alsnu, na eenige gemaakte veranderingen in het bestek, bepaaldelijk gegund aan de Heeren P. Smit en Zoon alhier, die naar men zegt voor *f* 6000 meer hadden ingeschreven.

— De voorstelling eergisteren avond in den Kon. Holl. Schouwburg alhier gegeven, ten voordeele van de weduwe van den machinist van Hees en den anderen werkman onlangs gekwetst, heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 437.01.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 23 September.

In deze zitting heeft de commissie van redactie voor het adres van antwoord, bestaande uit de Heeren van Meeuwen, van Nispen van Pannerden, van Eysinga en 't Hooft van Benthuizen, haar ontwerp ter tafel gebragt, dat naar de afdeelingen is gezonden, om aldaar te worden onderzocht.

De Kamer heeft voorts de leden der commissie voor de huishoudelijke verordeningen en der commissie voor de stenographie benoemd.

Zitting van Donderdag 24 September.

De Voorzitter deelt mede, dat de Commissie tot opstelling van een adres van antwoord op de Troonrede gereed is met het ontwerp-adres. De beraadslaging daarover wordt bepaald op morgen ochtend ten 12 ure. Daarna wordt de vergadering gescheiden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 24 September.

De Heer van Goltstein door Z. M. op nieuw tot Voorzitter benoemd zijnde, zoo legt de Heer Anemaet zijne betrekking neder, waarop de Heer van Goltstein die met het houden eener rede aanvaardt.

De Voorzitter deelt mede dat zijn ingekomen Koninklijke boodschappen, ten geleide van een aantal wets-ontwerpen, meerendeels in de vorige zitting onafgedaan gebleven. Hij stelt voor die in behandeling te nemen.

Na het trekken der afdeelingen heeft de Voorzitter, na eene korte pauze, medegedeeld, dat door de afdeelingen gekozen zijn: tot Voorzitters, de Heeren Dullert, Wintgens, Hugenholtz, Baud en de Kempenaer; tot Ondervoorzitters, de Heeren Bosscha, Delprat, van Akerlaken, Meeussen en Gevers Deynoot; tot leden der Commissie tot het ontwerpen van een adres en antwoord op de Troonrede, de Heeren Bosscha, Wintgens, Mackay, de Brauw en Storm van 's Gravesande, en tot leden van de Commissie tot de verzoekschriften, de Heeren van Deinse, Schimmelpenninck, Hengst, Beens en van Wintershoven.

Toen werd het woord verleend aan den Minister van Financiën, die bij eene aanspraak heeft aangeboden de ontwerpen der Staatsbegrooting voor den jare 1858. Die aanspraak met de daartoe behoorende stukken zullen worden gedrukt en aan de afdeelingen verzonden.

Daarna is de vergadering gescheiden, zijnde na afloop der zitting de Commissie voor het adres nog vergaderd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 22 September.

Het Hof zal op 14 October Balmoral verlaten en naar de hoofdstad terugkeeren.

— Naar men zegt zou de Regering nog 10,000 man naar Indië zenden.

— De meeste dagbladen beginnen den Gouverneur-Generaal van Indië hard te vallen, waaruit men kan opmaken dat er van zijn ontslag sprake is.

— Door den *Times* wordt een adres medegedeeld van de ingezetenen van Calcutta, waarbij zij het Parlement verzoeken dat de Regering van Britsch-Indië aan de Oost-Indische Compagnie worde ontnomen en overgebragt onder het regtstreeksche beheer van de Koningin, en dat eene openbare Britsch-Indische wetgevende vergadering worde ingevoerd. In genoemd adres worden de onheilen, die thans over Indië zijn uitgestort, grootendeels toegeschreven aan de zorgeloosheid der ambtenaren van de O. I. Compagnie.

— De Heeren Harvey en Broadbent te Sheffield, hebben aangeboden binnen eene maand 500 man op hunne kosten voor het leger aan te werven en ter beschikking van de Regering te stellen.

— De *Times* deelt den tekst eener proclamatie mede, welke te Cawnpore door Nena Sahib zou zijn uitgevaardigd, en waarin hij, onder meer andere tastbare onwaarheden, het volk tracht diets te maken dat de Engelsche regering voornemens was de soldaten, door het gebruik van patronen met vet vervaardigd, van hunne godsdienst afvallig te maken, en dat een groot leger uit Engeland afgezonden was, om de Hindou's met geweld tot het Christendom te brengen, maar dat de Onderkoning van Egypte, door den Sultan verwittigd, het Engelsch leger, tijdens de ontscheping te Alexandria, tot den laatsten man toe verslagen en al de Engelsche schepen vernield heeft.

— De *Dayly-News* spreekt het berigt van de hervatting van den togt naar Lucknow, door Generaal Havelock, tegen, en volgens de berigten van genoemd blad, zouden de muitelingen meester zijn van de twee wegen die naar Cawnpore, en zelfs naar Punjab leiden. Het zal later moeten blijken wat hiervan is.

Genoemd blad deelt ook een berigt uit Hong-Kong mede, volgens hetwelk Lord Elgin slechts een 10-tal dagen te Calcutta zou verblijven. Het oogmerk zijner komst zou zijn om aan den Gouverneur-Generaal eenige Europesche regementen in ruiling aan te bieden voor inlandsche, die ontwapend waren en in China onschadelijk zouden zijn.

— De *Times* spreekt thans van het uitbreken van onlusten te Dharwar, in het presidentschap van Madras. Eenige troepen waren derwaarts gezonden om ze te onderdrukken.

— Uit Australië is berigt ontvangen dat de groep der Cocos-eilanden, op de gebruikelijke wijze, in naam onzer Koningin is in bezit genomen. Men gelooft met het doel om aldaar een depot te vestigen voor de stoomvaart.

— Te Belfast blijft het thans rustig, dank zij het gestadig patrouilleren van 400 policie-agenten.

— Het groote stoomschip *Great Eastern*, zal eerst den 15den October te water worden gelaten.

— Men verneemt dat het leggen van den Atlantischen telegraafkabel in dit jaar stellig is opgegeven. De kabel zal op de werf te Keyham overwinteren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 September.

Het reisplan van den Keizer is weder veranderd. Z. M. zal den nacht van 23 op 24 dezer te Luneville doorbrengen, den volgenden dag te Straatsburg, en den 25sten den Rijn overgaan, om regelregt naar de hoofdstad van Wurtemberg te reizen. Geen ander Hof in Duitschland zal door Z. M. bezocht worden.

— De toevloed van nieuwsgierigen in het kamp van Chalons is zeer groot, zoodat het verblijf in den omtrek zeer duur is. Een bos stroo in den hoek van een zolder wordt met 3 fr. betaald, een matras met een laken onder eene tent met 10 fr., en dat wel voor eenen nacht. Eene kamer met een tafel en kast is niet dan tegen eenen ontzettenden prijs te verkrijgen, want zulks kan aldaar een paleis genoemd worden. Vele personen die zich aldaar gevestigd hebben, doen goede zaken. Onder de bezoekers van het kamp zijn veel boeren. Zij storen zich in het geheel niet aan de manoeuvres, maar zijn tevreden wanneer zij den Keizer maar gezien hebben.

— De *Courr. de Lyon* zegt dat aldaar eene Moorsche Dame, van omstreeks 30-jarigen ouderdom, is aangekomen. Zij is vergezeld van eenige bedienden en moet zeer rijk zijn. Het oogmerk van hare reis is om bij den Keizer gratie te vragen voor Kapitein Doineau, met wie zij vroeger voornemens was in het huwelijk te treden.

De *Moniteur* deelt thans uitvoerige berigten mede omtrent de stortregens en de daarop gevolgde overstrooming, op den 10den dezer in het dep. de l'Ardèche voorgevallen. De rivieren stegen 5 el hooger dan bij den vloed van 1787. Bruggen en dammen werden vernietigd, boomen ontworteld, velden verwoest en de wegen onbegaanbaar. Geheele dorpen zijn vernield en aanzienlijke fabrieken, waarin meer dan 600 arbeiders gebezigd werden, zijn als door een tooverslag verdwenen. Vele menschen zijn omgekomen. De Keizer zond 20,000 fr. om in den eersten nood te voorzien. De schade wordt op 8 à 10 mill. fr. begroot.

— *Le Pays* deelt nog het volgende mede omtrent de zaken in Britsch-Indië, voor de echtheid waarvan wordt ingestaan: Nena Sahib is aan het hoofd van 14 à 15,000 muitelingen naar Lucknow opgetrokken. Hij heeft vier dagen op Generaal Havelock voor, zoodat het als zeker kan worden beschouwd, dat hij zich, vóór de aankomst van den Engelschen Generaal, met de opstandelingen van Oude zal hebben vereenigd. De stad Lucknow is in de magt der muitelingen; het kleine leger, dat die stad verdedigde, is overgegaan in de in 1755 gebouwde en onlangs vernieuwde citadel, welke voor onneembaar gehouden wordt. Die citadel is voor 6 maanden van voorraad voorzien en aan water ontbreekt het de bezetting niet.

— Door het geheele rijk is eene inteekening opengesteld voor de slagtoffers van den opstand in Britsch-Indië.

— 17 aanzienlijke handelshuizen te Bordeaux hebben zich met een adres tot de Kamer van Koophandel aldaar gewend, met verzoek dat zij de Regering aanspore, om onverwijld maatregelen te nemen tot bescherming onzer Indische bezittingen, namelijk Chandernagor, Pondichery, Karikal en Mahé, het overschot onzer voormalige magt in Indië. Aangezien deze streken volgens de bestaande tractaten onder Engelsche bescherming staan, en dit land thans handen vol werks heeft om voor zijne eigene belangen te zorgen, zoo achten de adressanten het dringend noodzakelijk dat de Regering dit punt in overweging neme. Naar men verneemt heeft ook reeds de Gouverneur onzer bezittingen in Indië, den Bevelhebber van de Fransche zeemagt in de Chinesche wateren verzocht, eenige schepen tot bescherming der bevolking van Pondichery af te zenden.

— De akte van beschuldiging in de beruchte zaak van Carpentier, Grellet, Parot en Guerin, wegens diefstal van aandeelen in de Noorder Spoorweg-Maatschappij, is dezer dagen openbaar gemaakt. Dit stuk is natuurlijk zeer uitvoerig, en bevat belangrijke bijzonderheden. Men ziet daaruit dat het bedrag van het ontvreemde tusschen de 5 en 6 millioen fr. bedraagt. Carpentier en Grellet waren cassier en onder-cassier van de maatschappij en genoten het volle vertrouwen van hunne principalen. Zij hadden zich in 1852 aan beurs-speculatiën gewaagd, en volgens hun voorgeven altijd daarbij verloren. Om die verliezen te dekken, alsmede om aan hunne speelwoede en uitspattingen te voldoen, (de eerstgenoemde onderhield eene minnares, die hij 1000 fr. 's maands gaf,) hadden zij uit de kisten, waarin 30,000 aandeelen van Baron Rothschild lagen, een groot aantal zich toegeëigend en aan de Beurs verkocht. Hierin werden zij bijgestaan door hunnen vriend Parot, een voormalig Student in de Geneeskunde en handelaar in paarden. Toen Baron Rothschild zijn voornemen te kennen gaf om zijne aandeelen terug te nemen, waren zij in het naauw gebragt, maar wisten toen, op eene stoutmoedige wijze en zelfs onder het oog van den administrateur, zich van andere aandeelen meester te maken, waarmede zij het aantal aandeelen van Baron Rothschild voltallig maakten. Bij die gelegenheid merkten zij dat er buiten hen om, nog meer aandeelen waren ontvreemd, en hielden zich overtuigd dat Guerin, die des nachts het kantoor bewaakte, daarvan de dader was, vooral omdat hij vroeger getracht had hen tot de ontvreemding over te halen. Aan het deksel der kist kon men ook duidelijk de sporen van braak zien. Om hunnen misdaad geheim te houden waren zij verpligt deze ontdekking te verzwijgen, en op die wijze stapelde zich te kort op te kort en de eene ontvreemding volgde op de andere, waardoor zij tevens tot aanzienlijke vervalschingen in de boeken genoodzaakt werden. Toen de zaken eindelijk openbaar zouden worden, namen zij de vlugt naar Amerika en de wijze hunner aanhouding is bekend. Guerin had reeds in 1855 zijn ontslag van de maatschappij verkregen, en had sedert dien tijd zich in allerlei groote ondernemingen gestoken. Van al de ontvreemde waarden zal niet ten volle een millioen teregt komen, waartoe de eigendommen van Guerin nog de grootste bijdrage zullen leveren. Op heden is de zaak voor de regtbank aangevangen. De vier beschuldigden hebben reeds een verhoor ondergaan. Ook eenige der getuigen, waaronder Baron Rothschild, zijn gehoord.

— De bekende Manin, in 1848 Voorzitter van de Venetiaansche republiek is alhier overleden.

— Te Cherburg heeft men onlangs een stuk geschut aangebragt, dat uit zee was opgehaald, en afkomstig van een der schepen van het eskader van Tourville, die na den zeeslag in 1692 werden verbrand. Het stuk was geladen en even als de kogel nog in eenen goeden staat. Aan de kardoes was nog eene kruidlucht, maar het kruid had alle kracht verloren.

— De Abt Labarre is te Agen door den bliksem doodelijk getroffen. De straal ging den mond in en vond een uitgang door den ruggegraad.

— De eigenaar van het *Café d'Orient*, te Marseille, heeft de onvoorzigtigheid gehad met een licht bij een vat met voorloop te komen, om te zien of het gevuld was. Terstond had eene ontploffing plaats en in weinige oogenblikken stond een groot gedeelte van het huis in den brand. De eigenaar van het koffijhuis was zoo deerlijk gebrand, dat hij bij het overbrengen naar het gasthuis bezweek.

ITALIE.

Volgens berigten uit Rome schijnt het Ministerie van Kardinaal Antonelli zeer wankelende te zijn. De Paus moet na zijne terugkomst onderscheidene hooge staatsambtenaren met zeer veel koelheid bejegenen.

— Op den 8sten dezer heeft de plegtige inwijding plaats gehad van de zuil, opgerigt ter gedachtenis van de afkondiging van het leerstuk der Onbevl. Ontvangenis. Meer dan 50,000 menschen waren uit den omtrek toegestroomd. De Paus begaf zich met het Collegie van Kardinalen te voet in processie naar de zuil en sprak den zegen uit, onder het gelui van al de klokken. De Fransche en Romeinsche troepen hielden bij die gelegenheid eene parade.

— De groote eereboog, bij den intogt van den Paus te Rome opgerigt, moet allerprachtigst zijn geweest. Hij was voorzien van zinnebeeldige voorstellingen, betrekking hebbende op de vier voornaamste gebeurtenissen, welke het pontificaat van Pius IX hebben opgeluisterd, te weten: het Oostenrijksche concordaat; de afkondiging van het leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis; de inwijding der kerk van St. Paulus, en de ontdekkingen op het gebied van de gewijde archaeologie. Ook de graanhandelaars hadden een boog opgerigt, die door het volk spottenderwijs *asco della fame*, d. i. hongerboog, werd genoemd, omdat men vermeende dat zij dien hadden opgerigt, om de Regering over te halen hun uit dankbaarheid het graanmonopolie niet te betwisten.

— Op 1 October zal de spoorweg tusschen Milaan en Venetie voor het publiek opengesteld worden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 22 September.

De Koning en de Koningin zijn heden van hier naar Muskau in Silesie vertrokken.

— Het handelshuis Stalin en Co., te Mannheim, dat op Nederland een aanzienlijken houthandel drijft, heeft een stoomsleepschip doen bouwen, om de houtvlotten te slepen. Dit is het eerste stoomschip, dat onder een Wurtembergschen naam, langs den Rijn tot aan zee vaart.

— Uit Stuttgart wordt gemeld dat de Keizer van Rusland Donderdag avond en Keizer Napoleon Vrijdag morgen aldaar zullen aankomen. Op dien dag zal er groot diner bij den Koning en eene soirée bij den Kroonprins plaats hebben. Het vertrek der Keizers is bepaald op Maandag morgen. In genoemde stad wemelt het van vreemdelingen, om tijdens de zamenkomst der Keizers van Rusland en Frankrijk aldaar te vertoeven. De onderscheidene hôtels kunnen aan de talrijke aanvragen niet voldoen. Ook is er reeds een aantal Fransche policie-agenten aangekomen.

— Op de algemeene vergadering van natuuronderzoekers te Bonn is besloten in 1858 de vergadering te Karlsruhe te houden.

— Naar men verneemt is het voorstel om aan den Kroonprins van Zweden, gedurende de ziekte des Konings, het beleid der regeringszaken op te dragen, door de Noorweegsche Storthing aangenomen met algemeene stemmen, en door de commissie van den Zweedschen Rijksdag met 18 tegen 5 stemmen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 21 September.

Naar men verneemt hebben de plannen van Baron von Bruck, tot herstelling onzer geschokte finantiën, de goedkeuring van den Rijksraad niet kunnen verwerven.

— Eene bedevaartsplaats nabij Arad in Hongarije is op den 13den dezer door een wolkbreuk geteisterd. Het water verkreeg aldaar eene hoogte van 2 voet, en een aantal menschen zijn daarbij omgekomen. Reeds zijn 17 lijken gevonden.

— Te Nagyvecsnby, mede in Hongarije, zijn 74 huizen, alsmede de Hervormde en R. Katholieke kerken, verbrand.

RUSLAND.

De Commissie, welke, op last der Regering, de zaak der emancipatie van de lijfeigenen onderzoekt, heeft voorgesteld de uitvaardiging van een Keizerlijk besluit, waarbij de eigenaren zullen worden uitgenoodigd om zich met hunne landlieden over de emancipatie te verstaan, onder voorbehoud, dat het grondgebied, 't welk, tegen huur, die moet worden voorgeschoten, aan elken landman zal worden afgestaan, voldoende zal zijn voor diens onderhoud; — dat de landlieden zich zullen verbinden om voor het tegenwoordige ten minste de gronden, door hen bewoond, niet te verlaten; — dat het contract of de overeenkomst, de voldoening der gelden, welke aan den Staat als belasting worden betaald, zal waarborgen.

— Op den Mithridates-berg, nabij Kertsch, zal eene vesting van den eersten rang gebouwd worden. Zij is bestemd, om de invaart van Jeni-Kalé naar de zee van Azof te beschermen. De kosten worden op 12 millioen z. roebels of 30 millioen gulden berekend. De Ingenieurs zijn reeds van Petersburg daar ter plaatse aangekomen, om het plan ten uitvoer te brengen.

TURKIJE.

Men heeft thans gegronde hoop dat het plan tot doorgraving van de landengte van Suez door den Sultan, in weerwil van den tegenstand van Engeland, zal worden goedgekeurd.

— Naar men zegt zou de Fransche Gezant te Konstantinopel aan de Porte het bepaalde voorstel gedaan hebben, om de regeling van al de aangelegenheden der Vorstendommen aan eene nieuwe te Parijs bijeen te roepen conferentie op te dragen.

— De geldelijke verlegenheid der Regering is weder bijzonder groot.

— Men is thans bekend met den uitslag der verkiezingen in Moldavie. Van de 90 personen, die gekozen moesten worden, zijn er 87 benoemd, waarvan er 66 voor en 6 tegen de vereeniging der Vorstendommen zijn gestemd, terwijl van 15 het gevoelen nog in het duister ligt.

— Uit Tanger verneemt men dat de Keizer van Marocco, wegens ziekte, de troonsopvolging heeft geregeld en daartoe een zijner zonen, thans Gouverneur van Tafilet, heeft aangewezen. Dit besluit is ter kennis gebragt van al de gouverneurs der provinciën.

Burgerlijke Stand.

Van den 17 tot en met den 23 September 1857.

BEVALLEN: M. van Es, geb. de Vrind, Z. — M. Laman, geb. Dreef, tweel. D. en Z. — J. Beijeveld, geb. Dingjan, Z. — E. van der Velden, geb. van Kopperen, D. — C. den Houter, geb. van Wijk, D. — S. van Kan, geb. Lut, Z. — M. Simons, geb. Zwarts, D. — J. M. Labordus, Z. — J. Prevo, geb. Nagelsmit, Z. — C. M. W. Priesman, geb. Wanner, D. — M. H. Thiel, geb. Bonte, Z. — A. Kriek, geb. de Meede, Z. — N. van Nieuwenhoven, geb. Vogeler, Z. — P. Klinkenberg, geb. van Ees, D. — M. Vos, geb. van der Klaauw, D. — M. de Vroede, geb. Cival, Z. — C. M. Berkhout, geb. Roozendaal, D. — G. Meijer, geb. van der Kamp, D. — M. van Welzen, geb. Zirkzee, D. — C. H. van Welzen, geb. den Hoed, D. — G. Larrewijn, geb. Laven, D. — J. Maartense, geb. Smit, Z. — E. Teske, geb. van Tongeren, D. — A. C. Brieer, geb. van Steenbergen, D. — J. Labordus, geb. Ligtvoet, D. — M. C. Coosemans, geb. Govers, D. — M. C. Spierenburg, geb. Teljeur, D. — A. M. Rutte, Z. — J. M. T. Morel, D. — E. de Vroede, geb. de Bruin, Z. — J. Stakenburg, geb. Dubbelaar, Z. — C. E. van der Linde, geb. Voorhagen, Z. — E. Heide, geb. de Vries, D. — J. de Wekker, geb. Fennekes, Z.

GEHUWD: H. A. Jacobs, Jm. en A. Boesaard, Jd. — J. Leusveld, Jm. en J. E. Olivier, Jd. — J. Kenbeek, Jm. en A. W. Keurpel, Jd. — A. Wolf, Jm. en S. M. van Dijk, Jd. — P. van Polanen, Jm. en M. de Paauw, Jd. — J. de Klerk, Wed[r]. en J. P. Schalk, Wed[e]. — A. Simonis, Wed[r]. en M. Kriek, Jd. — P. van den Heuvel, Jm. en M. E. Smit, Jd. — J. Dijk, Jm. en E. J. de Mey, Jd.

OVERLEDEN: S. Oerther, geb. Pikaar, 68 j. — J. Ramak, Z., 4 m. — J. van Oerle, 62 j. — H. Hofkes, Z., 3 j. en 3 m. — Corn[a]. Violet, 72 j. — J. van Tol, geb. van der Stoel, 63 j. — M. Pickaar, geb. Gulay, 77 j. — W. van Hoven, 46 j. — W. F. van Heusden, 42 j. — M. Hoffkiens, geb. Nieuwenburg, 60 j. — P. Taffijn, 24 j. — C. E. Wolters, geb. Storm, 54 j. — J. Zuurdeeg, 74 j. — C. Brittijn, D., 4 m.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 21[sten] October de Heer A. Ploos van Amstel, van Amsterdam, in de Regten, na verdediging van zijn Akademisch Proefschrift: *Over de eigendomsverkrijging van vruchten.*

233[ste] Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

5[de] Trekking. N[os]. 10891, 11667 en 13982 ieder een prijs van ƒ 1,000.
6[de] » N[os]. 13007, 15252 en 18408 ieder een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot JAN ZUURDEEG, in den ouderdom van ruim 74 jaren, tot diepe droefheid van mij, zijne Kinderen en Kindskinderen, die allen met mij hem innig lief hadden.

LEYDEN, 21 September 1857. A. W. BAROS, Wed. JAN ZUURDEEG.

Heden overleed, in den ouderdom van 81 jaren, Vrouwe PETRONELLA JOHANNA VAN EGMOND, Weduwe van Wijlen den Hooggeleerden Heer M. J. MACQUELIJN.

LEYDEN, 22 September 1857.

Heden overleed onze waarde Zuster TRIJNTJE SNEL, in den ouderdom van ruim 74 jaren.

H. SNEL.
LEYDERDORP, 22 September 1857. J. SNEL.

Voor de vele blijken van deelneming, mij betoond gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijn' geliefden Echtgenoot, betuig ik mijnen hartelijken dank.

Mede uit naam mijner Kinderen,
J. E. C. VAN DER HEYDE, Wed. J. VAN DONSELER.

ECHTSCHEIDING.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, dd. 15 September 1857, is het Huwelijk tusschen HENDRIK RICHARD, Schoenmaker te *Leyden*, en FRANCISCA VAN DER ZEEUW, zonder beroep, mede aldaar, door Echtscheiding verklaard te zijn ontbonden.

De Procureur voor den Eischer occuperende,
[Kosteloos.] M[r]. J. L. KLAVERWYDEN.

VOOR OOGLIJDERS

en allen die hun gezigt wenschen te versterken of bewaren.

Door A. TER GUNNE, te Deventer, is uitgegeven en alom verzonden:
Prof. F. ARLT, **Gezondheidsleer der oogen in gezonden en lijdenden toestand**, (met een Aanhangsel over Gezigtsglazen) ten algemeenen nutte beschreven. Naar den 2[den] druk, door A. ILCKEN, Heel- en Verloskundige te *Deventer*, à ƒ 1,20.

Eene Fransche beoordeeling (*Annales d'oculist.* t. 17, p. 92) noemt dit werkje *un véritable modèle de ce genre de publications.* Wij gelooven dat het geene verdere aanbeveling zal behoeven.

Van ZSCHOKKE, **De weg ten leven. Huis- en Handboek voor Christelijke Ouders en Jongelieden**, uit het Hoogduitsch, door R. REUDLER, Ev. Luth. Pred. te *Deventer*, verschijnt thans de 4de Aflevering à 35 Cents.

Wie nog van de voordeelen der inteekening wenscht te profiteren haaste zich, daar de 5de Afl., waarmede het werk compleet is, weldra volgt. Dit meesterstuk van den Schrijver der *Uren aan de Godsdienst gewijd*, heeft geene aanbeveling noodig.

HH. Boekhandelaren nog Ex. over hebbende, gelieven die ten spoedigste terug te zenden, daar ik door de menigvuldige bestellingen, om Ex. verlegen ben.

In den Boekhandel van P. H. VAN DEN HEUVELL verlangt men **Twee Loopjongens.**

In eene **Tabaks-Affaire** hier ter Stede, worden gevraagd tegen 1 November e. k. of eerder: Een WINKELKNECHT en een LEERLING, P. G. Brieven *franco* onder Lett. A. bij den Boekhandelaar P. ENGELS.

OUDERS of VOOGDEN, die verlangen om hunne Dochters of Pupillen het **Dameskleedermaken** te laten leeren, vervoegen zich bij J. C. JUNG, Dameskleedermaakster op de Haarlemmerstraat, waar dat onderwijs *grondig* en *gratis* gegeven wordt. Bij voortdurende drukte kunnen er heden onderscheidene **Naaisters** geplaatst worden.

Beste **Brielsche Aardappelen** *te Koop* voor ƒ 2,40 per Mud (vrij aan huis), bij DEN HOLDER, op het Korte Galgewater bij de Beestenmarkt, te *Leyden*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 26[sten] September 1857, bij Opbod, en op Zaturdag den 3[den] October 1857, bij Afslag, des avonds ten 6 ure, van:

N°. 1. Een ruim weldoortimmerd HUIS EN ERF, ingerigt tot *Varkenslagterij*, ook zeer geschikt tot *Vleeschhouwerij*, aan de Noordzijde van de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 384.

N°. 2. Een PAARDENSTALLING voor 3 Paarden, in de Koenesteeg, Wijk III. N°. 587a. En

N°. 3. Een HUIS EN ERF, aan de Noordzijde van de Langegracht, omtrent de Westvoldersteeg, waarin de *Herbergiers-* of *Tappers-Nering* wordt uitgeoefend, Wijk V. N°. 851. Allen binnen *Leyden*.

De voorschreven perceelen kunnen worden bezigtigd daags vóór en op den dag der Opveiling en Toewijzing, terwijl inlichtingen te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris P. MUELLER, te *Leyden*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 26sten September 1857 bij Opbod, en op Zaturdag den 3[den] October 1857 bij Afslag, des avonds ten 6 ure, van:

Een ruim, weldoortimmerd HUIS EN ERF, hebbende onderscheidene Boven- en Benedenkamers, behangen, geplafonneerd en met Stookplaatsen, Droog- en Turfzolders, overdekte Binnenplaats, Keuken, Kelder en verdere gemakken, te *Leyden*, aan de noordzijde van de Breedestraat omtrent het Gouden Leeuwsteegje, Wijk IV. N°. 192.

Hetzelve kan worden bezigtigd Dingsdag en Donderdag van iedere week van des middags 12 tot 3 ure.

Zijnde inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 23 September.

		Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63⅞	63 13/16	63 13/16
Dito Certificaten	» 3 »	77	—	—
Dito dito	» 4 »	97 1/16	—	—
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	91⅛	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	149¾	150	149⅞
O. L. Leening	» 4 »	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
BELGIE,	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	52¼	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1¼ »	25⅛	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	41 15/16	42	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	37⅛	37 7/16	—
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	45⅛	45¼	45⅛
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	105	105⅛	105
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	104⅛	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	—	—	—
Dito 1840	» 4 »	86⅛	86¼	86⅛
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	86		
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—		—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—		
Certificaten van dito	» 6 »	67⅜		—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 ƒ	153⅛	154	
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	80⅛	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½ »	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	61	—	—
Dito Metalk	» 5 »	73 3/16	73 5/16	73 3/16
Dito Nieuwe	» 5 »	85⅜	85½	85 7/16
Dito 1847	» 2½ »	38¼	38⅜	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	98	—	—
SARDINIE,	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	» 4½ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 4½ »	28¼	28⅜	—
GRENADA, Obligatiën	» 3¾ »	19⅞	20	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	20 1/16	20 3/16	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4½ pCt. Wissel-Disconto 5.
De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ 9.80 à 9.90.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van DE Wed. LA LAU.